

Lo Somaten

DIARI REGIONALISTA Y D'AVISOS Y NOTICIAS

Any XII

Reus Dimars 18 de Maig de 1897

Núm. 3269

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. . . . . P.s.
a provincies trimestre. . . . .
Extranjer y Ultramar. . . . .
Anuncis, a preus convencionals.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en las principals
librerias d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Malloré, carrer Jujnera, 6.
No s retornan los originals encara que no s publicuin.

Centro vitícola del Vallés

Arboricultors, Viticultors y Propietaris en general

Destrucció completa de tots los Insectes paràsits ó vegetals que perturban lo bon desenrotll de las **VINYAS y Arbres fruyters.**

SULFURAL.--Patent Joan Jarrigou.

Destrucció radical del **Oldium, Black-Rot, Antracnosis, Piral, Altisa** en las vinyas y la **Oruga, Negrilla, Cuchs, Polls** etc. en los fruyters.

EXIT SEGUR Y GARANTIT

Demànisse los Prospectes que s'envian gratis, á

VIUDA Y NEBOT DE ANTON DELMAS

DIRECCIÓ GENERAL

Ponent 61

SUB-DIRECCIÓ

Mar 46

BARCELONA VALENCIA

CASA FUNDADA EN 1860

Representant en la provincia de Tarragona: **DON PERE FABREGAS.--Tarragona.**

SE RETRATA

TOTS LOS DIAS, FESTIUS Y
LOS LABORABLES A PE
TICIO.

NOVAS FOTOGRA-
FIAS EN CO-
LORS

OPERA tots
LOS DIUMENGES

Passaig de Mata, 12,

REUS

dias de despaig tots los festlus

SECCIÓ DOCTRINAL

REGIONALISMES

Alguns senyalan al Regionalisme catalá com un dels mals que congouxa lo cor de la mare patria. ¡Oh, s'enganyan completament, mil voltas no!

L'hermosa regió de Catalunya qual grandesa y poder ensems publican son cel encantador, la bellesa de sos camps, sas fértils planuras, poblats turons, caudalosos rius, amples carreteras, llarchs ferrocarrils y potents embarcacions, no es ingrata ni vengativa, ni pot esser separatista, com alguns erradament creuen y predicar; sino que ayment de treball com es, l'enveja s'engreixa en sas magníficas maravelles, porque transforma árits ferrossos, en joyosos jardins, edifica palaus á la industria, extén colonias fértils per las vesantas dels rius y saigella ab vida, saber y activitat á tots sos fills al estampar en son front aquella máxima: *labor prima virtus*; ó pera no entelar la pureza del Catolicisme digám que hi hi infiltra l'altra no menys digna de meditació: *labor omnia vincit*.

Si, tot ho vens lo treball; y l'poble catalá intel·ligent y pràctic en sas especulacions apareix gran y aspira pera l'retorn á son antich dret, á sa organissació interior d'altres temps, á las llibertats y privilegis que engrandiren als nostres avis, vivint en l'honrada y esplendorosa vida del treball.

(1) Traduhit de la «Revista Política Ibero-americana», Madrid 15 Abril 1897.

Lo Regionalisme de la noble y gentil Catalunya, á més de lo dit, es l'amor a la llar ahont vivim, al entorn de la que en las llargas horas d'hivern nos contaren pares y avis historias de la comarca, rondallas y quèntos y cants que despertavan nostra infantil imaginació; es l'amor al cloquer que ovirarem en l'infantesa y al plany de sas campanas plorarem, riguerem y resarem; es l'amor al terrós ahont se desenrollaren las fonts de riquesa que l'afanyós treballador sapigue fer créixer; es l'amor a la familia ab sas típicos costums endressadas al benestar del individu; es, finalment, l'amor á sos tradicionals plahers, á sa fisonomia particular, á sos panoramas y horitzons y á quant enclou lo color d'antiguetat regional caracterisat ab lo ropatje de la senzillesa, de la bona fé y franch tracte, hasat en la virtut que tant seduheix y enamora.

Veus aquí nostre Regionalisme. Tal volta per enrahonarse á Catalunya una parla que no es la castellana, minva en gran manera la consideració que s mereix.

Tal volta per haver arribat á un brau d'explendor, que per ellas voldrían altrás regions espanyola, minva lo ver concepte que d'ella deuria tindres; pero per ventura no pot imitarse lo hó y deixar lo que no s pot lograr!

Per ventura al llytjar Catalunya per lo que gran nombre de sos fills considera més encaminat á son benestar moral y material, desprecia ó aborreix á las demés regions germanes?

Empenyis cada ciutat en crear la noble lluyta pel treball y segurament avansarán sas relacions mercantils. Estudihi cada localitat lo que á sos interessos pertanyí, realisant profitosas milloras y poch á poch canviarà son modo d'esser ab los avensos de la civilissació; fonts de riquesa, economia y bonestar.

No temen, donchs, al Regionalisme catalá, ignorant de si; puig que arreia y creix á l'ombra de la pau.

Baix aquestos precedents, ocupis era y sempre lo Govern en la bona marxa de las relacions internacionals, dicti lleys económicas, fomentí obras públicas, formi pressupòsits, imposi justas contribucions y miri per la persona que enclou la suprema autoritat del Estat, però que encamini y tracti ab igualtat los nombrosos assumptos que condueixin á la honradés y grandesa de nostra Espanya; que Catalunya ab sa prudencia y bon sentit pràctic mostrará l'ramell de la rau y la senyera de son comerç de que es gloria, abraçant ab tendresa á totas las regions vehines pera cantar en amistosa germanor lo grandíós himne de gloria á Espanya.

Per aixó en los grans conflictes y calamitats que de

sobras ens afliheixen, Catalunya está sempre veillant, pera que s respecti y enlayri la dignitat de nostra Espanya. Y la veyém com acut á recullir las llágrimas del desvolgut, endolsa la afflictiva situació del menesterrós, consola, ab may acabada caritat, als desconeguts héroes que exposan la seva vida en defensa del honor patri y vigila pera que las nacions extranjeras, valentse d'enganyos y rondalleries, no danyin ab tractats comercials á la vida necessaria de la producció espanyola. Darrerament, quan Espanya en sos apuros económichs cridá al pais pera que contribuís generosamente al empréstit nacional á fi de confondre á la banca jueuha, conegut es de tothom lo brillant paper que desempenyaren las provincies catalanas, sagellant ab tal fet son amor á la patria.

Callin, donchs, los que sols venhen amenssas, alborots y perills en lo Regionalisme catalá; puig Catalunya no més demana protecció pera sa industria, justícia verdadera, moralitat administrativa, foment dels interessos locals, facilitat en la tramitació dels assumptos públics y govern paternal que s preocupi del bé de las provincies, que son los interessos d'Espanya y sas colonias.

NARCÍS MASVIDAL y PUIG

RETAILL

Un dels mal-de-caps que s han buscat á Madrid es lo tenir d'ensenyar de tagalo al aixám d'empleats que cada any envian á Filipinas. Ja no es enestió d'ensenyar de tagalo, sino de dir *setze juljes menjan feije d'un penjat*, que d'aixó ab temps y paciència encare se n eixirian. La dificultat no es mol més grossa, que l'etiquetar lo dígit gressim un grech enrevesat, un grech d'aquell que la mateixos catedràtics no se n saben sortir.

Quans n hi auran de Gutierrez que s trobaran á los mateixos apuros en que s va trobar un amic nostre!

Y es cert com la llum del dia. Son pare sabia pel Brusi que havia arribat á Barcelona un bergantí que venia de molt lluny, y com que l'endama varen anar á comprar á casa seva uns homes morenos ab un casquet vermell al cap, y en Rubió li acabava de donar sobressalient de grech, vetaqui que l bon home l crida y li diu: «ooy, á veure com te llueixes.» Y patatxip patatxap no ls va entendre d'un paraula y l sen pare va quedar que si l sangran no li treuen un gota de sauch.

Sor en mitj de tot que li va dir que l grech que sabia era antich, que los homes de mar no l coneixen ni per las escubiertas. Sino, aquell mateix dia l poça d'aprenent sabater.

Donchs si l plan d'en Cánovas tira avant, als fills de las Dispeseres de Madrid no ls queda més escusa que aquesta ó la que va donar un catedràtic d'inglés de Tarragona cridat á fer d'interprete per la casa consignataria: quo *los inglesos del barco que hi portava el carbó no eran inglesos d'Inglaterra sino d'un altra banda*.

Perque, ves com se la fa entendre als tagalos que segons lo *Noticiero*, son poca cosa més que las bestias, que á un expedient li falta un sello ó que no s pot donar curs á una instancia porque l full de paper ha de ser de pesseta y no de tres rals? Patatxip, patatxap parlant l na lo tagalo de Filipinas y l altre l que ensenyaran á Madrid, quedarà aquell penjat de barras al sostre y l madrileny convensut, y ben convensut de que lo que deya *El Noticiero Universal* es una veritat com un temple.

No sabem com s hi fica en Cánovas en aqueeta cosas.

Ab las novas teorías li vindrá un dia un consell de la seva cunyeta y no li podrà *sacar cap empleo á Filipinas* ni l de secretari d'un govern civil. Sabrá be las quatre reglas; escriurá al dictado sense que hi trobi res que dir lo mestre més fort de gramática; tindrà per la punta dels dits lo *Manual del perfecto secretario*. Y ab

tot y tanta sabiduria tindrà d'anar a peu, si no s'ha d'una societat de biciclistas.

Un altre dia li recomanarà un conde a un amic seu ab qui havia jugat a bels quan eran petits y s'haurà de quedar al carrer pel malehit tagalo. Y pasarem una pila d'anys que fora dels escolans dels convents de Filipinas no podrà ningú desempenyar cap càrrech públich per allí baix.

De manera que entre las reformas cubanas y la deuria que ara li ha entrat a n' en Cánovas, hi haurà tant poca exportació d'empleats, que aviat tindran de posar a Madrid cunyas econòmicas com aquelles del Bonsucès y Santa Caterina de Barcelona.

Teatro Fortuny

«LA REAL MOZA»

Lo malagnanyat autor de «La Dolores» y «María del Carmen» que tants lligítims aplausos se conquistà per tot arreu ahont foren representadas las sevas bellas y bonas produccions, sufrí un desengany y una equivocació al donar forma a una de las sevas darreras concepcions, «La Real Moza». Aixís, arrans son estreno en lo «Teatre Español» de Madrid, nos ho adelantaren los crítichs dels diaris madrilenys, fins los me sautoriats.

Per en Feliu y Codina ab son geni, sempre per demant de tota petitesa, sense rebelarse contra'l fallo del públich y de la premsa, com ho han fet altres autors, buscà la revanxa al contratemps sufert, no en una nova obra, sino arreglant la mateixa que en la nit d'estreno s'enfonzà, pera que surés com los barcos a l'aygua y al ayre a l'espay, y son triomf ha sigut complet.

Sí; «La Real Moza» es digna germana de las altres dos que mes fama han donat a son ilustre autor, y ab ella lo «Teatre Español» pot dirse que comptarà ab una joya més, que'l teatre Regional y un autor provincial generosament ni fan gracia, perque «La Real Moza», com «La Dolores» per Aragón y «María del Carmen» per Murcia será per Andalucía sa filla predilecta, ja que en sas venas no mes hi porta sanch dels fills d'aquell regne, que si per la parla no s' diferencia del castellà tant com la dels euskars y la nostra mateixa, té també molt que conservar de las sevas tradiccions y bastant que evocar l'esplendor d'altres temps, mes avuy en que la miseria s'ha apoderat de la major part de las sevas vynt provincias.

Lo primer acte de «La Real Moza» es de pura exposició, pero una exposició brillant, per la que s' veu que'l tipos están trasplantats a la escena de má mestra, y ab un final d'acte dels que comouhen, obligant al espectador a que piqui de mans fins que'l taló s'hagi aixecat y baixat per tres o quatre vegadas y si son autor se troba en lo teatre, obligarlo a surtir a recullir lo premi, a son laboriós treball.

Altre bona qualitat te'l final del acte primer y es lo de fer despertar l'interés al espectador de lo que en lo desenrolló del drama succehirá, puig ni sisquera donà lloch a ovirarho.

Los dos següents actes desfinats al desenrolló de la acció dramática, arreglat lo final del segon y tot lo tercer non, com los ha deixat Feliu y Codina avans que la parca li vingues a tallar lo fil de la seva existencia en lo món dels vius, están plens de bellas literarias, y en ells s'hi veuhen algunas situacions molt ben trobadas y passatjes verdaderament notables, que obligan novament a que s' tributin d'interessats aplausos al autor, com per exemple la escena final del darrer acte entre Araceli, Rodrigo y Rafael.

La concurrència que assistí a aquesta representació, fou numerosa, presentant lo nostre teatre lo falaguer aspecte dels dias de festa y d'estreno... (en altres temporadas s'entent) no sols per lo número, sino també per la qualitat dels espectadores, y sortí del teatre tant ben impresionada de «La Real Moza», que tothom y nos hi incluhim nosaltres, deplorava, que fos precisament ab l'estreno d'aquesta obra, la escullida per la aplaudida companyia del Senyor Fuentes pera despedirse de nostre públich, per la rahó que en una sola representació no hi n'ha prou pera saborejar totas las bellas d'una obra y menos si aquesta es d'un autor tant insigne com lo que lavuy plora nostra patria catalana y ab ella las regions totas que constitueixen l'Estat espanyol actual.

La despedida que s' feu a la companyia que tantas vetillas deliciosas nos ha fet passar en lo colissen de la

plassa de Prim, ja interpretant los dramas d'actualitat, las comedias de costúms del dia, l'alta comedia francesa, los melodramas antichs ó las obras del teatre classich, ja en la interpretació dels saynets mes xispejants, que de tot hi ha hagut en la temporada que acabá l'últim diumenge, resultá una manifestació de simpatía que segurament los artistas no devian esperarla per la fredor é injustificat retraiment que desde que s' obrí l'abono o'bservá lo nostre públich, aixís com a nosaltres no ns sorprengué, perque coneixém lo bon gust, la delicadesa y ls precedents que de molts anys a aquesta part ja te sentats, sempre que d'honar y de despedir a artistas de válua, s'ha tractat.

La interpretació que obtingué la obra fou bastant regular.

La Sra. Guillen en Araceli no estigué a tanta altura com l'hem vist en altres papers, falta que hem d'atribuhirla al poch temps que haurá tingut pera estudiarlo, donchs de son talent esperavem quelcóm mes de lo que feu.

La Srta. Castillo estigué feta una graciosa andalusa interpretant a l'Oviedo.

Los Srs. Fuentes y Rivelles que tenían confiats los de Rodrigo y Rafael respectivament se portaren lo primer be com sempre y l' segon nos recorda la nit del estreno de «Los Plebeyos» que estava molt bé.

Los demás artistas Sra. Marin y Srta. Abat y ls Srs. Miquel, Perez, Peral y Mora contribuhiren al bon desempenyo de la obra.

CRONICA REGIONAL

OBSERVACIONES METEOROLÓGICAS del dia 17 de Maig de 1897

FACILITADAS PER D. RAMÓN GISPERT

HORAS d'observació	BARÓMETRE aneroide	GRAU d'humiditat	PLUJA en 24 horas	AYGUA evap. en 24 h.	ESTAT del cel	OBSER. particular
9 m. 3 t.	759.767	74.72	0.0	4.7	Ras	

HORAS d'observació	TEMPERATURAS			VENTS direccio	NUVOLS	
	Maxima	Minim.	Term. tipo		classe	can.
9 m. 3 t.	Sol. 33 Sombra 22	43	16 20	S. S.	Cumul.	0.3 1.4

En lo saló de la Alcaldía ahir a las non de la nit hi havia de tenir lloch una reunió dels majors contribuyents al objecte de cercar los medis de protegir a la classe treballadora que s' troba sense lenya.

Y dihém hi havia de tenir lloch perque encara que realment s'hi celebrá, com foren per desgracia molt poch los convocats que hi concorregueren, no s' prengué cap acord sobre l' assumpto y únicament se feu lo acordar celebrarne unaltra lo prop vinent dijous.

Nosaltres podém donar aquesta noticia gracias a que un bon amic nos donà la seva representació pera assistir a dit acte, puig per més que sabíam l' acord que prengué la Excm. Corporació Municipal de que s' convoqués, no teníam oficialment cap noticia dels treballs que portava realisats la Alcaldía.

L' Alcalde no assistí a la reunió y la presidí lo primer Tinent Sr. Dalmau.

En lo número vinent s' ocuparem ab més detenció del assumpto, puig com manifestá una persona de reconeguda autoritat en aquesta materia que concorregué a la reunió, es de més trascendencia pera nostra localitat, de lo que a senzilla vista sembla.

Ahir al matí ingressaren a la Presó d'aquesta ciutat y son partit 29 individus vehins de Rindoms que la Guardia civil del puesto de Cambrils los trobà jugant als prohibits per la Lley, en un caté de la vila oïtada en primer lloch.

Al cap vespre foren posats en llibertat.

Bó es que s' castigui als que infringeixen las lleys; pero per un delictes com aquest que al cap d'avall ve a acabar ab un judici de faltas, nos sembla que no hi ha necessitat de que s' fassin cordadas com aquesta enviantlos a la presó, ahont en lloch d'escarmentar, es mes fácil que hi aprenguin vicis de que careix tota persona honrada, y ls jugadors per honrats se tenen y com a tals se fan respectar.

Dintre pochos dias serán trasladadas, solempnemente, a Vich, las despullas del apóstol catalá de nostres dias, lo P. Anton María Claret, fundador de la Congregació de Pares Missionistas, fills del Inmaculat Cor de María, y las quals están provisionalment sepultadas a Fonroide (Fransa). L' acte de la traslació promet ser una cosa extraordinaria. Es molt probable que hi assisteixin tots los Prelats de Catalunya. En la capital de la diócesis de Manresa s' están feint solempnes preparatius pera

rebrels y diuhen que está construhint una artística fossa pera guardarlas, en la capella del Santíssim de l' iglesia que allí tenen los Pares Missionistas.

En lo partit de pilota que s' jugà diumenge a la tarde en lo «Fronton Reusense» resulta vencedora la parella blava, Munita y Onaindia, que lluytava contra Ciarrán y Olagorta.

Després del partit que fou a 50 tantos se jugaren 3 quinielas: dos per parellas y una individual.

Al fronton hi assistiren bastants aficionats.

No tant concorregut y animat com l' anterior se vege'l mercat setmanal que ahir celebrá nostra ciutat.

Las tranzaccions que s' realisaren tampoch foren de gran importancia y ls preus a que s' cotisaren nostres fruyts y vins no sufriren variació.

Ha visitat nostra redacció lo setmanari titulat Lo Geni catalá que veu la llum a Vilafranca del Panadés, está redactat en nostra parla y ve a defensar las ideas del partit católich-monarquich.

Li desitjém llarga vida.

Una pantomina de las que s' veuhen en lo «Circo Ecuestre», resultá la novillada que diumenge a la tarde se verificá en la Plassa de Toros de Tarragona.

Al primer bouhet pera despatzerlo cap a l'altre mon l' espasa li clavá 14 vegadas la espasa y segons compte un espectador (no sempre han de ser ls crónicas) diu que encara no volia morir.

Y ara que s' diguin perque no ns hi entussiasmém nosaltres ab aquets espectacles genuinament espanyols!

Perá patir ja n' tenim prou recordant als amichs que perdém a Cuba y a Filipinas, no ns fa falta amar a veure com se martiritza a aquells animalets.

Lo tren que surt de Reus a quarts de tres de la tarde cap a Lleyda, ahir descarrilá prop la estació de Vilaverd; afortunadament no hi hagué oap desgracia personal.

Per diu motiu lo correu d'aquella capital arribá a nostra ciutat ab sis quarts d' hora de retrás.

Los vehins del carrer de Santa Elena, se lamentan molt sovint, de que a avansada hora de la matinata los hi vingui a interrompre la son las notas d'un piano y las de cants que no tenen res de música.

De quina casa surten unas hi altres, no cal pas que ho indiquém, puig segons nostras noticias la autoritat ja té donada ordre a la mestressa que'l piano no mes se pot tocar fins a las 12 de la nit.

L' infringirse tan descaradament aquellas ordres vol significar que també allí hi valen las influencias?

Esperém contestació y per lo que pogués succehir, l' esperém assentats.

La companyia que té monopolisats los mistos a Espanya encara no s' deu haver enterat de la crisiis que aquesta nació atravessa, donchs d'altre modo, no s' comprendria que posés a la venda uns mistos de tan dolenta qualitat, com les que actualment se venen en los estancas d'aquesta ciutat de la fábrica de A. Garro.

Per cada hú que n' surt de bó ne surten 2 y 3 de dolents y aixó que de sofre ni hi ha en tots, no mes que la cerilla no pren.

Esperém que'l Representant de la Companyia arrendataria en vista de nostras indicacions fará alguna gestió pera que se ns serveixi millor qualitat de mistos.

Cridém la atenció de nostres llegidors sobre l' anunci titulat «Gran Café Restaurant de París» que va inscrit en lo lloch corresponent.

En la matinata d'ahir per los Guardas Rurals d'aquesta ciutat, en lo primer pont de la carretera que d'aquesta ciutat condueix a Rindoms, se trobá un sach que dintre hi havia tres gallinas; lo qui s' cregui ab drét a ellas, que s' presenti en la inspecció de Rondas Municipals, que donant las senyas se ls hi entregaran.

Lo recaudat en lo dia d'ahir en la Administració de Consums per diferentas especies, puja la cantidad de pessetas 1154.24.

L' apreciat colega Lo Teatro Catalá de Barcelona, ó més ben dit, lo redactor del mateix, autor dels articlets «Caminar per mal camí» I, II, III, IV y V y últim, nos dedica en son darrer número tot un article, y en la secció de fondo, pera contestar al sueltó que en nostra edició del dia 7 del actual li dedicavam, en vista del contingut, no sols del IV article com ell malament

suposa, sino de tot lo que ja portava dit sobre 'ls catalanistas y companys de professió en la premsa.

Molt greu nos sab entaular polémicas ab qui professa, com ell diu, las ideas catalanistas; pero ja que 'ns convida al palique, ho acceptém, y en lo número de demá, que en aquest no tenim espay ni temps, hi conversarém lo més d' amichs possible.

Correspondencia

MADRID 15 de Maig de 1887.

Senyor Director:

«...Y en el 15 de Mayo, cae San Isidro... com canta la popular copla.

En lo 15 de Maig cau Sant Isidro, y cauhen com bolls tots los isidros, deutes, parents ó allegats, sobre nostros pobres caps, abombadas per lo continuo prirri prirri dels penetrants xiulets, ora orlados (que diria un escriptorás dels que avuy s' usan) de lucientes flores, ora de cabezas «més ó menos hermosas, ó més ó menos sense cervell.»

Y hasta de citas, porque si m' enredo en ma erudició «callejera» y comenso lo nomenclator de tangos y aleluyas que posseheixo, al propi Sant Isidro lo torno boig.

La pradera presenta animat aspecte, y 'ls columpis, las barraças y 'ls berracos se veuen en gran número; vegentse també creixer l' herba los Tios Vivos.

¿Cridará també alguna damisela d' aqueixas que ara son cuyneras, ó foren donzellas? ¿Qui sab!

«Cualquiera tiempo pasado, fué mejor.»

—Ha arribat la época en que tot brilla, tot lo pá, porque la crosta li donan clera d' ou; las donas, porque s' dauran las orellas, com haurán vostés vist per las revistas nortamericanas; las monedas de vint duros, porque s' fan en temps de Navarro Reverter; y en aquesta época en que tot brilla y enlluherna, las pobres xicas no cridan may, porque l' últim sorje exigeix a sa Dulcinea que canti couplets, quan menos aquell popular de

«... en allent au marché
je recontrei Pépé
qu' se donai le bras
avec son petit soldat...» etc.

Avuy «se urdeix» molt; que diu un «vin» que coneix de la porta del Veloz. Avans las cosas s' acceptavan com venian; avuy se urdeix molt, y tot s' estudia y tot se vol perfeccionat. La axicoria, per exemple, es un producte sucedáneo del café, qual cria y manipulació era fins fa molt poch temps casi desconeguda a Espanya: utilissima pera barrejarla ab lo café, qual gust millora, bonificant sas condicions económicas; nostre país s' ocupava poch d' explotarla fins que 'ls senyors Limousin germans, de Tolosa, han montat en gran aquesta industria, adquirint tota la maquinaria nova, establint una instalació completa pera 'l «secado» de la arrel y possehint, en fi, una fábrica que ocupa més de 2.000 metres quadrats.

S' estudia tot, y tots tendim ja á pescar la trutxa grossa y fresca que costi poch.

A Sant Isidro se compleix avuy ab alguna «ensalá», alguna «limozá» y alguna «manguzá». Avans los primogenits de aristocráticas casas anavan allí á fer de primos, gastant en vestir y rentar á la última fregaplats desgarrada; avuy lo mon está ple de senyoretas desgraciadas, que s' dauran las orellas y dauran la pildora.

Lo mes de Maig resulta hermós en molts llochs y es inmens en molts cors; no en balde es lo mes de María!

Las flors totas s' ofereixen á ella, y hi ha llochs, com Córdoba, de qual camp feu lo cel tapis de rosas, en los que la fira de Maig es la festa més saturada de festa possible.

En un elegant cuadern que porta aquest títol: «La feria de Mayo en Córdoba», veig ab gust verdaderas preciositats, composicions que despertan los sentits com per encantament, y fan sonriure y pensar ab deleitament en aquella llum, en aquells colors y en aquella patria.

Y com llegint aquellas cosas, l' ánima ó lo que sia, medita y calla, banyantse en dulsuras infinitas, envellant tanta poesia y benehint á Maig, acaba aquest religió fanático de María de las flors y del talent.

De vosté afectíssim segur servidor,

Garci-Fernandez.

SECCIO OFICIAL

Alcaldia Constitucional de la ciutat de Reus

Haventse rebut en aquesta Alcaldia las llicencias absolutes dels individus compresos en lo primer Reemplás del any 1885, se posa en coneixement deis interessats pera que provists del pase que obra en son poder se presentin á aquesta Secretaria Municipal á cambiárlu ab la referida llicencia.

Lo que s' fa públich pera general coneixement.
Reus 17 de Maig de 1897.—L' Alcalde accidental, Cassimir de Dalmau.

Registre civil

dels dias 15 y 16 de Maig de 1897

Naiements

Joseph Massó Plana, de Joseph y María.

Matrimonis

Cap.

Detuncions

Joan Ferré Bruno, 87 anys, Nou de Sant Francesch, 60.

Matadero Públich

Bestiars sacrificats pera 'l consum en lo dia d' ahir.

Classe	Nº	Kilos. Grams	Satisfet Pts. Cts.
Bous	1	243'200	48'64
Badellas	1	123'	24'60
Bens	36	610'	122'
Cabríts	1	38 00	'76
Tocinos	10	602'	132'44
			328'44
Desputllas de bestiar de llana y pel			14'13
Total adeudo			342'57

SECCIO RELIGIOSA

Sant d' avuy.—Sant Venanci.

CULTS RELIGIOSOS

Parroquia de S. Joan Batista (Providencia)

Continúan durant la Missa de las vuyt los exercicis del mes de María.

Parroquia de la Purissima Sanch

Continúa 'l Mes de María que s' diu tots los dias á dos quarts de set durant la santa missa.

Administracio del Santuari de Nostra Senyora de Misericordia

Se participa als devots de la Verge y al públich en general que s' han posat á la venda las novas estampas litográficas iluminadas de Nostra Senyora de Misericordia y son camari, en lo mateix Santuari y en las tendas de la Vinda Puig y Vinda Sanromá. Solas se venen al preu de 2'50 pessetas y ab cristall y march daurat á 10'50 y 12'50 segons los tamany.

Sant de demá.—Sant Pere.

Bibliografia

Colecció Selecta Catalana

S' ha publicat lo primer volum d' aquesta biblioteca de la terra, titulat «Quadros» y original del festiu y reputat escriptor N' Emili Vilanova.

L' exemplar consta de 116 planas y s' vent al preu de dos rals en la administració d' aquest periódich.

Patria y Región

La obra del notable escriptor regionalista gallego en Salvador Golpe, «Patria y Región», se troba de venda en aquesta Administració, al preu de 3 pessetas l' exemplar.

SECCIO COMERCIAL

J. Marsans Roí

Representant: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA ANNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona á las 4 de la tarde d' ahir:

Interior	64'55	Fransas	17'
Exterior	78'77	Colonial	
Amortisable	77'50	Cubas 1886	95'50
Aduanas	95'50	Cubas 1890	78'50
Norts	23'10	Obs. 6 0/0 Fransa	94'75
Exterior París	61'06	Obs. 3 0/0	51'75
París	30'60	Londres	32'80

Se reben ordres de Borsa pera Barcelona, Madrid y París, Valors, Cupons y compra de monedas d' or y bitllets de tots los paisos.

BOLSI DE REUS

Cotisations realises en lo dia d' ahir á Barcelona facilitadas per lo corredor en aquesta ciutat D. Antoni Demestre.

Interior	64'55	Fransas	17'5
Exterior	78'77	Cubas vellas	96'13
Colonial		Cubas novas	79'1
Norts	23'15	Aduanas	95'75
Obligacions At. Fransa	90'	Oblig. 3 0/0 Fransas	94'75
PARIS			
Exterior	60'88	Norts	
GIROS			
Paris	30'60	Londres	32'80

Cambis corrents en lo dia d' ahir en aquesta plassa facilitats per los corredors de comers D. Joan V. lles, D. Joan Llauredó Prats y D. Joan Vallés, Vallduvi.

Londres	90 d/f.	00'00 diner	8 d/v.	00'00
París	8 d/v.	00'00	Marsella	00'00
VALORS LOCALS				
ACCIONS				
Gas Reusense		0'10	0'10	0'10
Industrial Harinera			850	0
Banch de Reus			600	0
Manufacturera de Algodon			500	0
C. Reusense de Tranvias			100	0
privilegiadas al 5 per cent.			415	0

ANUNCIS PARTICULARS

Gran Café-Restaurant de París

Concert que tindrà lloch aquesta nit á 8 cuarts de deu

VIOLINISTA, D. FREDERICH GONZÁLEZ.
PIANISTA, D. MANUEL ARGULLOL.

Programa

Primer.—«La Dame de Pique» (ouverture), Suppé.
Segon.—«La Tempestad» (fantasie), Chapi.
Tercer.—«Aires Españoles» (fantasie), González.
Quart.—«Los Puritanos» (fantasie), Bellini.
Quint.—«La Dolores» (jota), Bretón.

EL ALBA

En virtud de las ordres emanadas del M. I. Sr. Gobernador Civil d' aquesta provincia, se notifica á tots los senyors socis que 'l dia 23 del actual á las 4 de la tarde, se serveixin acudir als salons de dita Societat al objecte de celebrar una reunió general, solicitada per varis individuos de la mateixa.

Reus 16 Maig 1887.—Lo Secretari de torn, Pau Borrell.

TELEGRAMAS

Madrid 17.

En lo ministeri de la Guerra s' ha rebut lo següent telegrama oficial:

«Habana, 16.—Lo general segon cabo al ministre de la Guerra:

Lo batalló de San Quintín, número 7, en regoneixement á Cuevas Blancas (Habana), feu un mort. Una guerrilla de la 1.ª zona de Mariel feu altre mort.

Lo batalló de Luchana en un regoneixement per Baracoa trobá un bot ab cinch caixas de cartutxos Remington.

Lo batalló de Wad-Ras á Lagunilla batí á una partida, causantli un mort.

Presentats 18.—Ahumada».

—Lo Govern mexicá ha reduhit á presó á tots los redactors del periódich titulat «El Continente Americano», orga dels mambisos, per los insults que inferian á Espanya.

—Telegrafian de Génova dihent que avuy ha arbolat oficialment la bandera espanyola, l' acorssat «Cristóbal Colón».

La aparició de la bandera espanyola ha produhit gran entusiasme, donantse viscas á la Reyna y á la marina d' Espanya.

París 15.

Un telegrama de Constantinopla diu que 'l Sultá ha manifestat que per rahons d' ordre interior, no podrà contestar á la nota colectiva de las potencias fins que acabi la festa del Korán.

Lo partit religiós-militar tracta d' imposarse al Sultá pera que no transigeixi.

Se tracta á Constantinopla de guanyar temps.

—«L' Intransigeant» publica una extensa carta del anarquista Aschieri fusellat á Barcelona.

—En la iglesia de Sant Felip de Dreux s' han verificat ab extraordinaria pompa los funerals pera 'l descans de la duquesa de Alenzón.

Imp. de G. Ferrando.—Plassa de la Constitució,

GUIA DEL PASSATJER

SERVEY DE TRENS

SORTIDAS

De Reus a Barcelona
 5⁰⁴ m. correo (Per Villanova y Vilafranca) 1.ª, 2.ª y tercera.
 8⁵⁶ m. exprés, primera y segona dimars, dijous y dissabtes, (per Vilanova).
 12⁴¹ t. mercaderias, segona y tercera.
 1⁵⁷ t. correo (per Vilanova).

De Barcelona a Reus

5²⁵ m. (per Vilafranca).
 9⁴⁶ m. (per Vilanova).
 15¹⁸ t. per id.
 7³⁹ t. exprés (dimars, dijous y dissabtes).

De Reus a Mora

9³³ m.—1⁰⁴ t.—3⁴⁰ t.—7¹⁹ y 9⁵⁷ nit.

De Mora a Reus

4²¹ m.—8⁰⁰ m.—12⁰³ t.—6⁰⁴ t.—7³⁶ n

De Reus a Tarragona

8³⁰ m.—9⁴⁷ m.—2 t.—7⁰⁴ t.

De Tarragona a Reus

7³⁰ m.—12²⁵ t.—4³⁰ t.—8²⁰ n

De Reus a Lleyda

8⁴⁰ m.—5²³ t.

De Lleyda a Reus

5⁵⁰ m.—3⁵⁰ t.

De Reus a Vimbodi

1²⁸ t. cotxes de 2.^a y 3.^a.

De Vimbodi a Reus

9⁵³ m. cotxes de 2.^a y 3.^a.

De Tarragona a Valencia

9³⁰ m. y 11³⁰ n.

De Valencia a Tarragona

11¹ m. y 6³⁰ t.

ADMINISTRACIÓ D' CORREUS-REUS

Horas d' arribada y sortidas de correos

ARRIBADAS

De Tarragona.	8 ³⁰ m.
De Barcelona (per Tarragona)	8 ³⁰ m.
De id. directe	10 ³⁰ t.
De id. id.	1 ³⁰ t.

De id. ab la correspondencia extranjera

(per Picamoixons y descendent de Lleyda) 7³⁰ t.

De Madrid y Zaragoza 2³⁰ n.

De Lleyda y Huesca 7³⁰ n.

NOTA: Los correos para Filipinas sortiran de Barcelona lo 7 y 21 de Noviembre y 15 y 19 de Diciembre del corriente any. Los de Cuba surten de aquesta Administraci6 lo 7, 17 y 27 de cada mes, correo ordinari.

Altra.—Deu tenirse present que tots los vapors que conduheixen tropas de reforç a Cuba, portant també correo.

SORTIDAS

Per a Barcelona a las 5⁰⁰ m.
 Per a id. a las 2⁰⁰ t.
 Per a Tarragona, Valencia y Murcia per S. Vicens 3 m.
 Per a id. id. id. (per idem) a las 2⁰⁰ t.
 Per a Tarragona, directe a las 7⁰⁰ n.
 Per a Lleyda, Huesca, Manresa, Sabadell, Tarrassa y sasíneas a las 8⁰⁰ m.
 Per a Madrid, Saragossa, Teruel, provincias vascongadas, Castilla, Galicia, Andalucia y Extremadura a las 1⁰⁰ t.

Los pobles servits per peatons a las 9⁰⁰ m.

NOTA: A la correspondencia dirigida a Teruel, Andalucia y Extremadura, que s' deposita en los buxons després de la sortida del correo de Madrid, se li donaa sortida a las 7 de la nit per Tarragona.

Ferrocarril economic de Reus a Salou

Servey de trens que regira desde el dia 1 de Oct. de 1896.

Sortidas de Reus: 4¹⁰, 9⁰⁶ mati; 2³² y 5⁴³ tarde.

Sortidas de Salou: 4⁵⁶, 10⁴⁶ mati; 5¹⁰ tarde y 7 nit.

Las horas se regixen per lo meridi6 de Madrid.

L' UNION

COMPANIA FRANCESA DE SEGUROS CONTRA INCENDIS FUNDADA EN 1828

Aquesta Companyia, la primera de las Companyias francesas de seguros contra incendis per la importancia de sa cartera, assegura, ademés del perill d' incendi, los danys que poden ocasionar la cayguda del llamp, la explosió del gas d' alumbrat, del vapor, de la dinamita y altres explosius.

Capital social.	10.000.000	Frs.
Reservas	9.635.000	
Primas a rebre.	75.183.878	
Total.	94.818.878	

Capitals assegurats.	15.559.869.308	Frs.
Sinistres pagats.	202.000.000	

Sucursal Espanyola: Barcelona, Passeig Col6n y carrer Merced, 20, 22 y 24.—Director D. E. G6s.
 Subdirectors en Reus: Srs. Bages Margenat Germans, carrer de la Mar, 38.

Societat general de transports maritims a vapor de Marsella

Serveys del mes de Maig de 1897

LINEA DIRECTA PERA 'L RIO DE LA PLATA

Sortira de Barcelona lo dia 21 de Maig directament per a Montevideo y Buenos Aires lo magnific y rapid vapor franc6s

FRANCE

LINEA PERA 'L BRASIL Y RIO DE LA PLATA

Sortiran de Barcelona per a Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos Aires los grandiosos y acreditats vapors francesos

lo dia 11 de Maig lo vapor «Les Andes»
 lo dia 26 de » «Bearn»

Consignataris a Barcelona, RIOL y C.^a; Plaça de Palacio.—Barcelona.

SOFRE GRIS DE BIABAUX

MINERAL FRANCÉS

Premiat en las Exposicions Universals e Internacionals

AVIGNON, 1890.—LYON, 1894.—BORDEAUX 1895

Destructió radical de las malalties de la Vinya, Oidium, Mildiu, Black-Rot, Rot, Blanc, Anthracnosis, etc., y contra las Formigas, Pugó, Orugas y altres insectes.

Lo comprador deu, donchs, exigir, a fi de no ser enganyat, la marca EL VOLCAN, de la Companyia Biabaux, estampada en tots los sachos

Representants: Senyor Joan Vilala y Companyia y Joseph Gambus y Anguera, Vila (Bon) 12.—REUS.

TOS CATARROS TOS CONSTIPATS TOS ASMA TOS

Sia de sanch herpética, sia humida ó seca, provingui de pecazón ó de irritació de gola, etc., presentlos agradables é infalibles *Con-* *Ats* pectorals de *Miret* calman a las primeras presas, y avans d' acabar la capsa se te la radical curació per antigua y rebelde que sia, facilitant en tots cassos la expectoració admirablement. Preu de la capsa de 24 presas *cuatre rals*. Diposit en Reus, farmacia SERRA, Arrabal Sta. Ana, 80 y Nova, Arrabal baix Jesús, 1. Las demandas al engr6s deuen dirigirse al autor MIRET, farmacéutich, HOSPITAL (Barcelona). Madrid: SR. SANJAUME.—Horno de la Mata, 15, Diposit de productos quimichs.